

znali, da je njih prava in prava naloga, da mladino izrežajo naj pred za dušno, potem pa tudi za telesno življenje. To se pa doseže, ako se podučuje na podlagi prave katoliške vere; kajti le edino v pravi veri je vse, kar nam je treba vediti in spolnovati, da dosežemo svojo časno in večno srečo.

P a š n i k.

Kaj naj učitelj dela o šolskih praznikih. „Kdo bi o praznikih kaj delal, sej praznik je počitek po težavnem delu!“ tako me morda zavrača marsikteri naših bratov učiteljev. Pa počasi, ljubi moj! Tudi jaz, kakor sebi, tako tudi vsem svojim bratom želim mirnih in prav zdatnih počitnic; vendar samo en zgled prosim, da pogledate in prevdarite za šolske praznike, in stavim, da bote drugače mislili. Ljubi učitelji! poglejte našega pridnega, poštenega kmeta, kaj on dela o poletnih praznikih! Pošteni kmet, ko opravi v cerkvi božjo službo, sprehajaj gre se na zeleno polje, na milo zemljo, ki je med tednom pila njegove vroče srage; in je bila priča njegovega silnega truda od zore do mraka. Pa pozabivši na ves svoj trud veselo gleda, kako raste na obdelanem polji, ter resno in prav zamišljeno prevdarja, kako bi se ta pa uni sadež in njiva zboljšala, da bi se več pridelalo, kaj bi bilo bolj tečno za dom in za domače potrebe i. t. d. Ta njiva se mu zdi premalo, una preveč pognojena, ta sadež premalo oplet, okopan, — ta setev je bila prepozna, una prezgodnja i. t. d. Zapominja si in terdno sklepa, da hode zanaprěj tako delal, kakor ga učé skušnje, ki jih sedaj dovolj razločno vidi. — Ljubi moj tovarš! hodi se tudi ti sprehajaj po šolskem polji, in delaj tako, kakor vidiš delati pridnega in poštenega kmeta!

Jakovlav.

Kaj je storiti, da bodo otroci radi v šolo hodili in se radi učili. Da ljudski učitelj doseže to imenitno, težavno, pa važno nalogo, ima dva pripomočka in sicer 1. da podučuje razumljivo, in 2. da se ljubeznjivo obnaša. Razumljiv pa je nauk le takrat, ako učitelj po otroško misli, govori in podučuje, to je, ako obdeluje le to, kar je otroški pameti primerno, in kar umejo. O tem obziru naj dobro poprej prevdarja, kaj ino koliko že smé tirjati od svojih učencev, da je njegovo podučevanje njihovim dušnim močem primerno, in da jih ne preobložuje. Učitelj se

mora nekako samega sebe zatajevati, mora biti otrok. Učitelj naj si otroški duh misli, kakor posodo, koja ima le majhno prevozko luknjico. Kako zelo je treba paziti, ako hoče kdo v to posodo vlivati kako tekočo stvar, p. olje, vodo, vino i. t. d., ko bi se to naglo delalo, bi bila očitna zguba, ter bi se mu mnogo razlilo. Taka je tudi z otroškim umom. Tudi bi se razlilo in šlo v zgubo veliko naukov, ako bi ne bili primerni otroškemu umu. Pervo učiteljevo vodilo, ako hoče od svojega nauka pričakovati dober vspeh, je, da se ogiba splošnega podučevanja, in le, kolikor je mogoče, bolj posamesno podučuje; reči iz otroškega življenja, ki jih otroci vidijo, slišijo ali čutijo, mali učenci popolnoma umejo, in se jih veselê. Ako tedaj učitelj vé in zna tako podučevati in svoj nauk obravnavati, da je ves poduk primeren otroški pameti, učenci gotovo radi v šolo hodijo, in od dneva do dneva napredujejo.

Učencem ni šola navadna, temuč ljuba in vesela bolj od domače hiše. Učitelj, ki si tako pridobuje ljubezen pri učencih, je podoben pastirju, za kojim cela čeda ovčic veselo traplja. Najdejo se otroci, za koje je šola naj večí križ in naj strašnejše terpljenje! Tudi takih se najde, koji bukvice le takrat primejo in gredo v šolo, kedar oče ali mati že po šibi sežejo, in kedar v šolo stopijo, plašno okoli gledajo in zdihujejo, kakor jetnik v ječo prišedši. To pa izhaja le iz tega, da se jim nauk večkrat na nekako čudovito tamno vižo prodaja, da od tega, kar se učê, nič ne umejo. Podučuje naj se tedaj vedno le prav umljivo in otroškemu umu primerno. Kaj pomaga mlinu veliko vode, če pa slap na koló ne teče? ali pa lačnemu kos kruha, ako ga ne povžije! — Drugi pripomoček pa je, da se z otroci po očetovsko in ljubeznjivo ravná. Učenci sami vidijo, da ima on do njih serce polno ljubezni, prijaznosti in poterpežljivosti. To učence živo prepriča, da se učitelj le zavoljo tega toliko trudi in si prizadeva, da bi svoje učence srečne storil. Mora pa učitelj dobro pomniti, da njegova prijaznost in ljubezen veljá vsem brez razločka in izimka; enostranost otroka naj bolj razkači. Učiteljeva umetnost je v tem, da zna krotkost, ljubeznjivost in resnost tako zediniti, da njegova čast in vrednost pri učencih ne terpi kaj škode.

Janez Novak.

Učitelj mora dobro poznati svojo domovino! Učitelj mora vediti vse, kar je njegovim učencem potrebno vediti. Otroci

se učē zemljepisja, t. j., kako je po svetu. Pred vsem drugim pa jim je treba, da dobro poznajo svoj kraj, potem še le morejo se učiti kaj, kako je po širokem svetu. Večkrat pa se godi ravno nasproti. Učitelj kaže učencem vse drugo, le od domačega kraja pa ne trohice, kakor bi mu bila domovina premalo vredna ali zanimiva. Učitelj mora v okraji svoje službe poznati vse navade in šege, polje in gojzd, gore in doline, vode in zemljē, pridelke in obertnijo — z eno besedo vse, karkoli je zanimivega. Slavni pedagog Diesterweg je djal: »Pred vsem drugim tirjam, da učitelj poznā svojo domovino, pa ne le samo svojo domačijo, temuč ves okrog, kjer je njegova šola, in naj naj več te dežele peš prehodi, in naj ne prenočuje samo po gostivnicah, temuč naj hodi tudi po hribih, dolinah in vseh zanimivih krajih; le kar je kdo sam vidil in se učil poznati, lahko od tega tudi drugim kaže živo podobo, in jih vnema za lepo naravo«.

— o —

Šolska letina.

»Klassifikation der Schülerinnen an der Mädchen-Industrial- Hauptschule bei den Ursulinerinnen zu Laibach« kaže, da je bilo v vnanji šoli v štirih razredih in v ponavljavni šoli 935, v notranji šoli pa 148, vkup 1083 deklic. Pisava priimkov je naj več pravilna. — Letno sporočilo glavne deške šole v Loki ima na čelu obširen in prav zanimiv in podučen sostavek pod imenom: »Otrok domā in v šoli«, ki ga je spisal g. ravnatelj sam. Potem so naznanjeni predstojniki šol in učitelji z nekterimi šolskimi novicami. Število učencev v 4 razredih vsakdanje in v 2 razredih nedeljske šole je 353. Razredba učencev je lepo pravilno pisana. — Razredba učenk v dekliški obertnjiški poglavitni šoli pri Č. Č. G. G. Ursulinaricah v Loki ima v vnanji vsakdanji šoli v 4 razredih in v 2 razredih nedeljske šole 459, v notranji šoli pa 32, vkup 491 učenk. Pisava vnanjih učenk je popolnoma pravilna, notranja šola pa ima nemško pisavo, menda zavoljo ptujih učenk, ki so v tej šoli. — »Letno sporočilo očitne glavne šole Kranjske« ima na prvi strani spretni sostavek (ki ga sedaj »Tov.« prinaša): »Šola in dome«, ki ga je spisal ondašnji g. ravnatelj. Za tem so »šolska oznanila«, ktera kažejo prednike in učitelje, pregled posamnih naukoy in število učencev in učenk, dobrotnike te šole, iz šolskega dnevnika in napredek šolske mladosti. Vseh učencev in učenk v tej šoli je 495. Učenke so se tudi učile ročnih del. Pisava imen je vsa pravilna. — »Klassifikation der Schüler an der k. k. Hauptschule zu Stein« ima v vsak-